

Надія ЧАЙКІВСЬКА,
заступник директора
Тернопільської обласної бібліотеки для дітей

Надія ТИМЧУК,
завідувач відділу читальних залів
Тернопільської обласної бібліотеки для дітей

СУЧАСНІ ПОСЛУГИ ДЛЯ ДІТЕЙ: ініціативи та реалії

*М*ета сучасної бібліотеки полягає у створенні та наданні користувачам безпечного безбар'єрного простору, доступу до інформації, забезпеченні освітніх, культурних, дозвіллевих та інших потреб. А найважливіше – це те, що сучасна бібліотека має бути гнучкою у своїй діяльності і миттєво переорієнтовувати роботу згідно з викликами часу.

На превеликий жаль, маємо зараз трагічні події у нашій державі і змушені працювати в умовах воєнного часу, надавати послуги не тільки місцевим мешканцям, а й вимушено переміщеним через російську агресію.

На початку війни ми були дещо розгублені, не розуміли, як далі працювати. Та маючи вже деякий досвід комунікації з переселенцями, які

переїхали до нас після подій 2014 року, налагодили співпрацю з різними державними структурами та громадськими організаціями, які першими організували перебування переміщених осіб у Тернополі, і вже за декілька днів розпочали активно працювати в нових умовах.

У зв'язку з введенням воєнного стану бібліотека змінила графік роботи і з 1 березня до 1 червня працювала без вихідних. Із перших днів у бібліотеці відкрито пункт допомоги переміщеним особам, де вони могли безкоштовно скористатися інтернетом, зарядити мобільні пристрої, зробити ксерокопії документів, почитати журнали, газети, книги, випити гарячого чаю з печивом тощо. Ми надавали їм контакти гарячих ліній для переселенців та штабів гуманітарної допомоги, безкоштовних благодійних магазинів у м. Тернополі, розповсюджували оперативну інформацію щодо можливості тимчасового поселення біженців, реєстрації на отримання матеріальної допомоги від ООН (у співпраці з БО «Благодійний фонд «Стабілізуєшн Суппорт Сервісез»). Здійснювали систематичне висвітлення та оновлення інформації у соціальних мережах, на сайті та в приміщенні бібліотеки.

Проте першочергово діяльність нашої бібліотеки як дитячого закладу сконцентрована на допомозі вимушеним переселенцям із дітьми, адже напруження, яке панує в державі, ні в якому разі не повинно відобразитися на дітях та їхній вразливій психіці.

Зокрема, в рамках студії раннього розвитку «Від малюка до школяра» ми організували для дітей від 1 року рефлексійно-терапевтичний простір, де щодня відбуваються активності з дітьми: терапевтичні заняття за методикою М. Монтесорі, з пісочної анімації, казкотерапії, майстер-класи, перегляди мультфільмів на інтерактивній дошці, настільні та активні ігри на Kinect-майданчику. Зважаючи на велику кількість бажаючих відвідувати такі заняття, долучаємо до проведення волонтерів із Молодіжної ініціативи «Безпечний простір», Тернопільського осередку ПЛАСТу і просто небайдужих тернополян, які охоче пропонують свої ідеї, підтримку і допомогу.

З перших днів війни у бібліотеці запрацював психологічно-консультативний пункт у партнерстві з Мариною Орап – психологом, доктором психологічних наук, професором, завідувачем кафедри психології Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.

З квітня у книгозбірні діє рефлексійно-терапевтична студія «Голос казок» для дітей 5–12

років. Читаючи книги разом із професійним психологом та упізнаючи себе в героях, діти відображають улюблені епізоди, створюють власні сюжети, а свої враження та заповітні мрії малюють на папері, бажаючи найшвидшого їх здійснення.

Упродовж березня-травня наша бібліотека була одним із двох майданчиків в області для реалізації Всеукраїнського проекту «СпівДія заради дітей», ініційованого активістами з різних міст України з метою підтримки розвитку дітей під час та після війни. Активності у рамках проекту відвідали понад 400 дітей 5-14 років з Києва, Бучі, Ірпеня, Гостомеля, Харкова, Миколаєва, Маріуполя, Чернігова та інших міст, які потерпають від війни. У програмі – бесіди та розвиваючі ігри про символи нашої держави, виконання гімну, патріотичних пісень, розмови про супергероїв, що захищають нашу країну, відомих митців, письменників, активні ігри, творчі майстерні, спільні тематичні розваги, рефлексії з менторами тощо.

У квітні бібліотека стала першою «дитячою точкою» у Тернополі в рамках проекту «ЮНІСЕФ – дитячі точки «Спільно», який реалізовується програмою «Громада для сім'ї» у співпраці з БО «Українська освітня платформа» та Дитячим фондом ООН UNICEF Ukraine. Проект має на меті надання доступу до неформальної освіти

дітям, які через війну стали вимушеними переселенцями та дітям із місцевих громад.

«Миру і щастя всім дітям на світі» – під таким гаслом цього року проходив День захисту дітей у нашій бібліотеці. Свято було яскраве і веселе, незважаючи на непрості реалії теперішнього часу. Заходи проходили у двох локаціях – у самій книгозбірні та на Театральній площі міста Тернополя.

Яскравих емоцій дітлахам додав патріотичний фейсарт «Намалюю тобі настрій» та флешмоб із парасольками, який символізував захист прав дітей України та цілого світу. А головною подією цього року став День захисту дітей став благодійний ярмарок «Паланиця-фест», метою якого був збір коштів для маленьких українців, які постраждали від російської агресії.

З метою подальшої співпраці в поширенні знань з історії України серед вимушено переміщених до Тернополя осіб, до нас звернулася Асоціація викладачів історії та суспільних наук

«Нова доба». Спільно з ними у червні ми організували та провели 4 заходи: етнографічний диліжанс «Легенди тернопільського краю», екскурсію до Тернопільського обласного краєзнавчого музею, яка відбувалася у формі захопливого квесту, та дві мандрівки Тернополем «Файне місто над ставом» у супроводі професійного екскурсовода.

Цього року Тернопільська обласна бібліотека для дітей вперше організувала табір «Бібліоліто – 2022» для наших користувачів та дітей, які мають статус ВПО. Відпочинок у таборі був цікавим, захопливим і корисним, про що свідчать відгуки наших маленьких друзів і їхніх батьків. Сподіваємося, що він надовго запам'ятається дітворі.

Разом із партнерами та волонтерами робимо усе для того, аби наші маленькі відвідувачі почувалися захищеними, розвивалися, навчалися і розважалися, не зважаючи на реалії воєнного часу.

Ось так, спільними зусиллями – до Перемоги! Все буде Україна!!!

